

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง ส่งผลทำให้จำนวนห้างสรรพสินค้าเพิ่มขึ้น จำนวนของสตรีที่ทำงานในห้างสรรพสินค้าจึงเพิ่มขึ้น สตรีเหล่านี้ต้องรับผิดชอบภาระหน้าที่ทั้งภายในครอบครัวและในสถานที่ทำงาน อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสตรี ดังนั้นการส่งเสริมให้สตรีกลุ่มนี้มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีที่ทำงานในห้างสรรพสินค้า ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และอิทธิพลด้านสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีที่ทำงานในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 200 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนและอิทธิพลด้านสถานการณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 1996) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคของการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคต่อการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และอิทธิพลด้านสถานการณ์เท่ากับ .92, .93, .94 และ .87 ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำเท่ากับ .84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับสูงในด้านโภชนาการ การเจริญทางจิตวิญญาณ การจัดการกับความเครียด และการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ขณะที่คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลางในด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพและกิจกรรมทางกาย
2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และอิทธิพลด้านสถานการณ์อยู่ในระดับสูง ในขณะที่การรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง
3. การรับรู้สมรรถนะแห่งตนและการรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้ร้อยละ 8.7 ($p < .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า บุคลากรทางการแพทย์ควรพัฒนางาน และส่งเสริมให้สตรีที่ทำงานในห้างสรรพสินค้าได้ตระหนักถึงการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ด้านโภชนาการ และกิจกรรมทางกาย โดยเน้นการรับรู้ประโยชน์ และสถานการณ์ที่มีอิทธิพลซึ่งจะช่วยให้สตรีได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่มีศักยภาพต่อไป

At widespread economic development has been resulted in the increased number of department store. The number of female working in the department stores, therefore has also increased. These women have responsibilities either in family or workplace. These responsibilities influence the health of female. Therefore, promoting behaviors in this group should be taken into consideration. The purpose of this predictive-correlational research design was to explore factors influencing health promoting behaviors among females working in a department store such as perceived benefits, perceived barriers, perceived self-efficacy, and situational influences. The subjects were 200 female who worked at the department store in lower northern part of Thailand. Samples were selected by purposive sampling. The research instruments used for data collection was a questionnaire consisting of a Demographic Data Health Promoting Behaviors, Perceived Benefit of Health Promoting Behaviors, Perceived Barrier of Health Promoting Behaviors, Perceived Self-efficacy of Health Promoting Behaviors, and Situational Influences, developed by the researcher, based on Pender's Health Promotion Model (Pender, 1996). This questionnaire was reviewed by a panel of experts, and the values of Cronbach's alpha coefficient determining the reliability of Perceived Barrier of Health Promoting Behaviors, a Perceived Self-efficacy of Health Promoting Behaviors, and a Situational Influences were .92, .93, .94 and .87, respectively. In addition, research tools for health promoting behaviors using test-retest was .84. Data were analyzed using descriptive statistics, and stepwise multiple regression analysis. The major results revealed that:

1. The subjects had high level total score of health promoting behaviors. Considering each aspect of such behaviors, it was found that nutrition, spiritual growth, stress management, and interpersonal relationship were in high level score, whereas, health responsibility and physical activity had moderate level score:

2. The subjects had high level of perceived benefits of health promoting behaviors, perceived self-efficacy of health promoting behaviors, and situational influences, whereas, perceived barriers of health promoting behaviors had moderate level; and

3. It was found that 8.7 percent of the variation of health promoting behaviors could be explained by perceived self-efficacy of health promoting behaviors and perceived barriers of health promoting behaviors. ($p < .05$)

These findings thus suggested that nurses should develop appropriate health promotion for females who working in department stores to promote health promoting behaviors especially health response, nutrition, physical activity, and also recognize perceive beneficial situational influences. This is anticipate to strength them to perform effective health promoting behaviors.